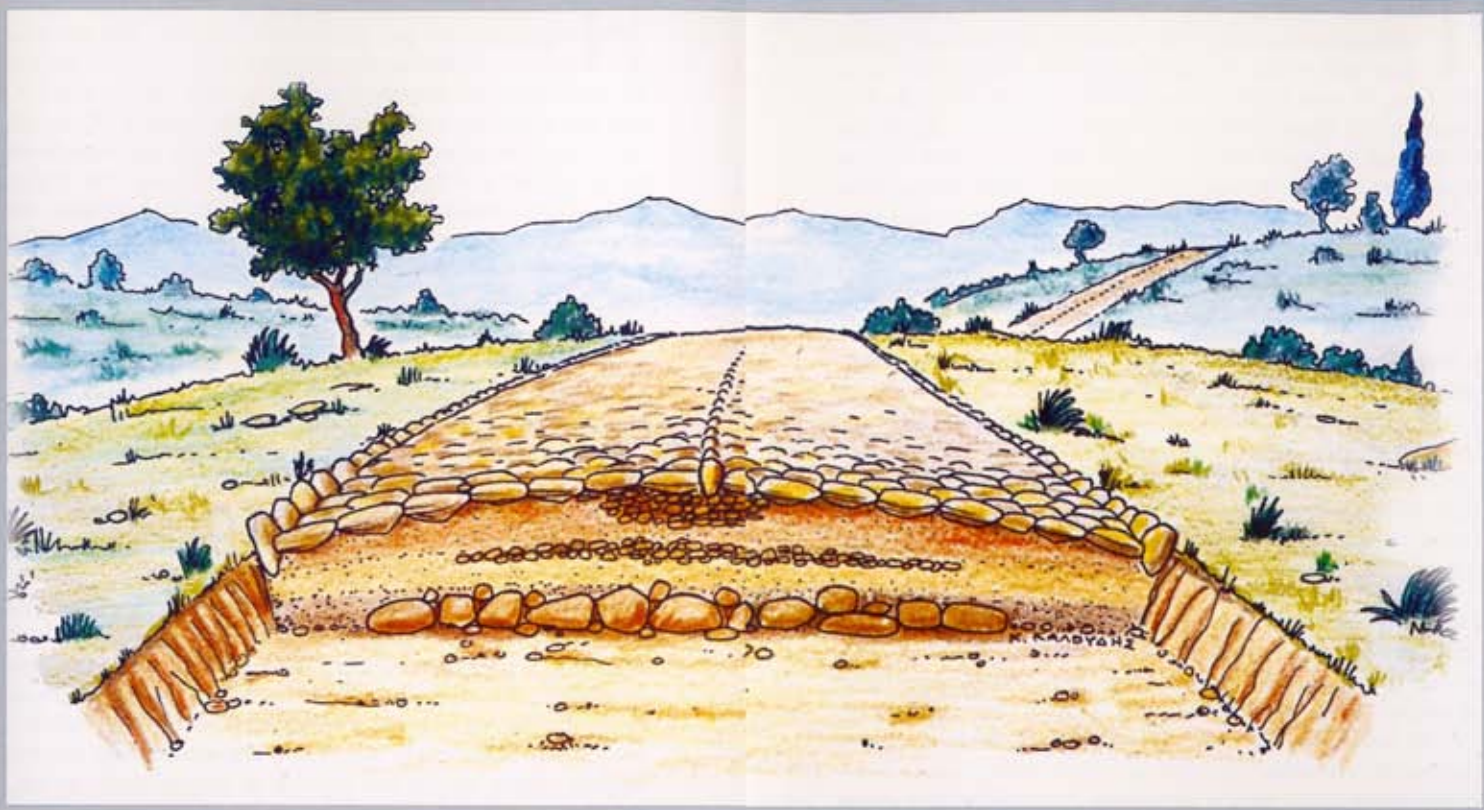

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΙΘ' Εφορεία
Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων

Αρχαία
Εγνατία οδός

Για την κατασκευή του αρχαίου δρόμου το φυσικό έδαφος σκάφτηκε σε βάθος 50 cm και ισοπεδώθηκε. Τοποθετήθηκαν επάλληλα στρώματα αργίλου και χαλίκων και συμπιέστηκαν ενώ παράλληλα βρέχονταν με νερό. Κατασκευάστηκαν κράσπεδα από μεγάλους λίθους όρθια τοποθετημένους στις άκρες του δρόμου για την συγκράτηση του οδοστρώματος. Το επιφανειακό στρώμα αποτελείται από πεπλατυσμένους λίθους πάχους 15 cm. Στον άξονα του δρόμου επιμήκεις λίθοι, υπερυψωμένοι σε σχέση με το οδόστρωμα, διαχωρίζουν τις κατευθύνσεις.

In order to build the ancient road the natural ground level was dug to a depth of 50 cm and leveled. Alternating layers of clay and pebbles were laid and compressed with the aid of constant sprinkling with water. Along the verge of the road large stones were placed vertically to hold the surface in position, which was formed by flattened stones 15 cm thick. Down the center of the road long stones were laid slightly above the road surface to separate the two 'carriage-ways'.

Πληροφορίες:
Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής
Τηλ.: 25310 22411
Τηλ./Φαξ: 25310 21517

Informations:
Archaeological Museum of Komotini
Tel.: 25310 22411
Tel./Fax: 25310 21517

Κείμενα - Επιμέλεια: Πολυξένη Τσατσοπούλου, αρχαιολόγος
19^η Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
Φωτογραφίες: 19^η ΕΠΚΑ
Σχεδιασμός έκδοσης: Μαρίνα Παρασχάκη
Παραγωγή: Επικοινωνία Α.Ε., Κομοτηνή

Text and Coordinating editor: Polyxeni Tsatsopoulou, archaeologist
19th Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities
Photographs: 19th EPCA
Design & Layout: Marina Paraschaki
Editing and Printing: Epikoinonia Ltd, Komotini

Η Εγνατία Οδός ήταν ένας από τους μεγαλύτερους στρατιωτικούς και εμπορικούς δρόμους του αρχαίου κόσμου. Ο άξονας που συνέδεε τη Ρώμη με τις κτίσεις της στην Ανατολή. Κατασκευάστηκε μεταξύ 146 και 120 π.Χ. από τον ανθύπατο της Μακεδονίας Γναίιο Εγνάτιο, πάνω στα ίχνη του πανάρχαιου δρόμου που διέσχιζε τη Μακεδονία και τη Θράκη από τα ανατολικά προς τα δυτικά. Τον δρόμο αυτόν είχαν ακολουθήσει τα στρατεύματα του Δαρείου και του Ξέρξη στις εκστρατείες των Περσών κατά της Ελλάδος στις αρχές του 5^{ου} π.Χ. αι. Τον ίδιο δρόμο ακολούθησε και ο Αλέξανδρος στην εκστρατεία του από την Ευρώπη προς την Ασία.

Ήταν η πρώτη δημόσια οδός που έγινε από τους Ρωμαίους έξω από την Ιταλία. Ξεκινούσε από την Απολλωνία και το Δυρράχιο στην Ιλλυρία - τη σημερινή Αλβανία - διέσχιζε τη Μακεδονία μέχρι τον ποταμό Νέστο, περνούσε στη Θράκη και συνέχιζε στον Ελλήσποντο και το Βυζάντιο. Για περισσότερα από 2.000 χρόνια υπήρξε ο μοναδικός καλός δρόμος σ' αυτή την περιοχή και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην τύχη της Ρώμης, του Βυζαντίου και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Κατά μήκος της Εγνατίας, υπήρχαν ανά 7-14 μίλια (10 - 20 χλμ.) σταθμοί ανεφοδιασμού με προσωπικό για την εξυπηρέτηση των ταξιδιωτών. Υπήρχαν επίσης πανδοχεία, που ήταν εγκατεστημένα στο τέλος μιας πλήρους ταξιδιωτικής ημέρας (30 - 40 μίλια ή 45 - 60 χλμ.) Αυτό το γεγονός επηρέασε βαθύτατα την χωροταξική οργάνωση της Μακεδονίας και της Θράκης, αφού ακόμη και σήμερα οι μεγαλύτερες πόλεις, που βρίσκονται πάνω στον άξονα της Εγνατίας, απέχουν μεταξύ τους 45 - 60 χλμ: Έδεσσα - Γιαννιτσά - Θεσσαλονίκη - Απολλωνία - Αμφίπολη - Φίλιπποι αλλά και Καβάλα - Ξάνθη - Κομοτηνή - Αλεξανδρούπολη. Υπήρχαν ακόμη στρατόπεδα, φυλάκια, σταθμοί ελέγχου, φρουρές και φρούρια σε ποτάμια, σε υψώματα, σε στενά και σε ορεινά περάσματα.

Το αρχικό μήκος της Εγνατίας Οδού από την Αδριατική μέχρι τον ποταμό Έβρο ήταν 535 μίλια. Ανά ένα μίλι στο δρόμο υπήρχαν οδοδείκτες, τα μιλιάρια, που έδιναν πληροφορίες για την απόσταση από την αφετηρία.

Στο χώρο της Θράκης - και ιδιαίτερα στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης - η διαδρομή της αρχαίας Εγνατίας ταυτίζεται σε μεγάλο βαθμό με τη σύγχρονη Εγνατία. Τα περισσότερα όμως σωζόμενα τμήματα του δρόμου εντοπίστηκαν στο νομό Έβρου. Το πρώτο και μεγαλύτερο τμήμα αρχίζει από τα όρια των Νομών Ροδόπης - Έβρου και είναι ορατό μέχρι βορειο-ανατολικά της αρχαίας Ζώνης. Διασχίζει το χαμηλό αυχένα που χωρίζει τους κάμπους Κομοτηνής και Αλεξανδρούπολης και αποτελεί, ακόμη και σήμερα, θαυμαστό παράδειγμα χάραξης ορεινής διαδρομής. Υπάρχουν επίσης πολλά καλοδιατηρημένα πεδινά τμήματα σε επαφή σχεδόν με τη σημερινή Εθνική οδό, μετά την Αλεξανδρούπολη, αλλά και μετά την Τραϊανούπολη.

Σε όλα τα ορατά σημεία του δρόμου υπάρχουν ενημερωτικές πινακίδες με τη συμφωνημένη στα πλαίσια Ευρωπαϊκού προγράμματος, κοινή για όλες τις Ρωμαϊκές οδούς, σήμανση. Επίσης τοποθετήθηκαν πινακίδες κατεύθυνσης κατά μήκος όλης της γνωστής πορείας στην ορεινή διάβαση των Ζωναίων ώστε να είναι σε θέση ο κάθε ενδιαφερόμενος περιηγητής να νιώσει τη συγκίνηση της ανακάλυψης βαδίζοντας πάνω στο αρχαίο οδόστρωμα.

Η Εγνατία οδός ξεκινούσε από την Απολλωνία και το Δυρράχιο στην Ιλλυρία (τη σημερινή Αλβανία), διέσχισε τη Μακεδονία μέχρι τον ποταμό Νέστο, περνούσε στη Θράκη και συνέχιζε στον Ελλήσποντο και το Βυζάντιο. Αποτελούσε προέκταση της Αππίας οδού που ένωσε το σημερινό Μπρίντεζι με τη Ρώμη και εξασφάλιζε στην Β. Ιταλία την πρόσβαση στο Αιγαίο, την Ανατολική Μεσόγειο, τον Εύξεινο και την Ασία.

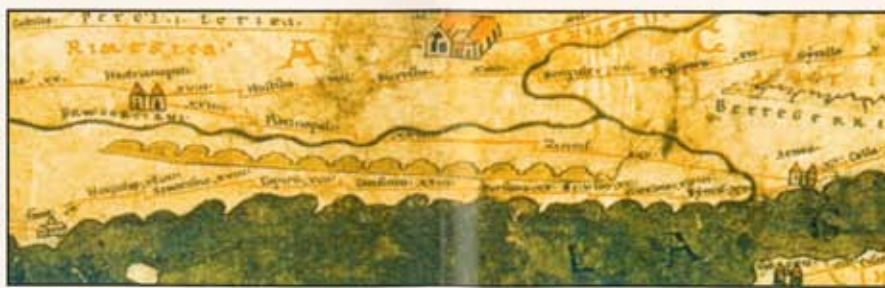
The Via Egnatia started at Apollonia and Dyrrachium in Illyria (modern Albania), and traversed Macedonia as far as the river Nestos, before passing through Thrace and continuing on to the Hellespont and Byzantium. It formed an extension of the Appian way which linked Brindisium (modern Brindisi) with Rome and secured access from Southern Italy to the Aegean, the Eastern Mediterranean, the Black Sea and Asia.

Στο χώρο της Θράκης η χάραξη της αρχαίας και της σύγχρονης Εγνατίας οδού συμπίπτουν σε εντυπωσιακό βαθμό. Στον χάρτη σημειώνονται, εκτός από την πορεία του δρόμου, βεβαιωμένες και υποθετικές θέσεις πόλεων και σταθμών, καθώς και άλλοι αρχαιολογικοί χώροι.

In Thrace the route of the ancient and the modern Egnatia coincide to an impressive degree. On the map are marked, in addition to the route of the road are the confirmed and supposed locations of named cities and stations, as well as other archaeological sites.

Ο Ποϊνγκεριανός Πίνακας (Tabula Peutingeriana) είναι αντίγραφο του 12^{ου} αιώνα ενός αρχαίου χάρτη, που απεικονίζει το *cursus publicus*, το οδικό δίκτυο της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Ο αρχικός χάρτης-πλάτους 0,34μ. και μήκους 3,75μ. του οποίου αυτό είναι το μοναδικό αντίγραφο, χρονολογείται στα τέλη του 4^{ου} ή στις αρχές του 5^{ου} μ.Χ. αι. και περιλαμβάνει την Ευρώπη, την Ασία (Περσία, Ινδία) και τη Βόρεια Αφρική. Ο χάρτης οφείλει την ονομασία του στον Γερμανό ουμανιστή και συλλέκτη Κόνραντ Πόππινγκερ (15^{ος} - 16^{ος} αι.), ο οποίος τον κληρονόμησε το 1508 από τον επίσης ουμανιστή λόγιο Κόνραντ Κέλτες. Σήμερα φυλάσσεται στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Αυστρίας, στη Βιέννη.

The Tabula Peutingeriana (Peutinger table) is a 12th-century copy of an ancient Roman map, showing the *cursus publicus*, the road network in the Roman Empire. The original map - 0.34 m. high and 6.75 m. long - of which this is a unique copy, was last revised in the fourth or early fifth century and covers Europe, parts of Asia (Persia, India) and North Africa. The map is named after Conrad Peutinger, a German 15-16th century humanist and antiquarian, who inherited it in 1508 from the humanist scholar Conrad Celtis. It is conserved at the Österreichische Nationalbibliothek, Hofburg, Vienna.

Ποϊνγκεριανός Πίνακας

Tabula Peutingeriana

ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ